

Puncte de suspensie...

AL. MIRODAN

O banalizare originală

„Cinematograful a murit, trăiască cinematograful!“ de Roger Boussinot e un pamflet — poate unul din cele mai vitale, brutale și directe pamflete culturale ale timpului nostru obișnuit, mai degrabă, cu indirectul și ghilimelele — la adresa sistemului bancaro-comercial care guvernează arta filmului; romancier, critic, gazetar, istoric al cinematografiei, scenarist, dramaturg, jilolog, producător TV, regizor de filme, rinascențist nervos care nu îmbrățișează genurile pentru a le mîngîia, ci pentru a le scutura și frămînta violent, Roger Boussinot întrezărește și propune eliberarea filmului din capcanele gigantismului industrial și aducerea imaginilor imprimate pe peliculă la același numitor comun cu imaginile din cuvinte, note muzicale sau culori. Cum? Pe două dimensiuni ale acțiunii rogerboussinotiene. Cea dintîi are în vedere crearea filmului: prin democratizarea aparatelor¹⁾ (de luat imagini și sunet), utilizarea decorurilor naturale și a actorilor non-„star“-uri (sau a vedetelor care acceptă regula jocului); producerea filmului va fi la îndemîna oricărei mici echipe de oameni cu vocație (inclusiv cu aceea a sacrificiului), costînd nesfîrșit mai puțin decît sumele cu șase zerouri de astăzi. A doua dimensiune are

în vedere modul de recepțare a operei: prin răspîndirea magnetoscopului, fiecare posesor de televizor (și sînt în lume citeva sute de milioane dintr-aceștia) va avea posibilitatea să-și pună filmul dorit conectîndu-l la TV așa cum îți pui discurile la pick-up. Pentru că, datorită „banalizării“ cinematografiei (expresie cu ajutorul căreia Boussinot vrea să semnifice intrarea filmului în rîndurile artelor de librărie sau discotecă), voi alege un Visconti din raftul vecin cu cărțile lui Thomas Mann. „Utopie? — se întreabă autorul²⁾. Nu. Și, mai mult decît un țel, anticiparea unei realități, poate îndepărtată, poate nu, dar inevitabilă. Drumul cel mai scurt pentru a ajunge la această eliberare trece printr-o banalizare, dacă se poate spune așa, a mijloacelor de producție. Prin punerea lor la îndemîna tuturor și a fiecăruia...”

E simplu (de înțeles): „banalizarea“ vrea să spună că, la urma urmei, uneltele necesare producției cinematografice trebuie să devină asemenea stiloului și topului de hîrtie pentru romancier.

...Și teatrul? Boussinot se ocupă doar în treacăt de condiția scenei, mulțumindu-se (acum e grăbit) să-i

facă cu ochiul: ne mai întîlnim noi.

Dar această clipire e suficientă pentru a îndrepta privirile noastre în direcția teatrului și a întrezări — sub semnul unei posibile viitorologii a spectacolului — citeva perspective intru „banalizarea“ (între ghilimele, numai între ghilimele) actualui. Mai întîi, „banalizarea“ receptării, adică înregistrarea marilor piese și marilor spectacole pentru magnetoscop ar ridica revoluționar standardul legăturii noastre cu teatrul lumii. Să nu suridem. Ideea că mine vom alege acasă, din fotoliu, între Scrisoarea pierdută „clasică“ a Naționalului, Scrisoarea lui Ciulei de la „Bulandra“ și alte cinci interpretări românești sau străine, așa cum, dar chiar așa cum pasionatul microsioanelor alege între zece „Sonate lunare“, mi se pare a se înscrie în ordinea plauzibilului. Pe de altă parte, „banalizarea“ creației e un fenomen care se dezvoltă sub ochii noștri nu întotdeauna deschiși. Mă gîndesc la echipele — și-n primul rînd la micile echipe de amatori. Privite prea adesea condescendent — și cînd e cazul și cînd nu e — aceste echipe cuprind germenii teatrului scris și jucat de toate genurile și talentele potențiale. Aceste citeva mii de echipe înseamnă, în măsura în care vor cunoaște o viață autentică și neconvențională, citeva mii de teatre noi.

¹⁾ ale căror prețuri azi sînt artificial umflate.

²⁾ E și cazul... (al. m.)